

Bemærkninger til forslaget

Spørgsmålet vedrørende pensionsinvesteringerne er ikke kun et spørgsmål om afkast. Det drejer sig også om, at pensionsinvesteringspolitikken skal være med til at sikre en bæredygtig samfundsudvikling, og at det sker som led i en demokratisk proces, hvor pensionsopparerne har indflydelse på investeringspolitikken. Forslagsstillerne tror på, at en øget indflydelse til opparerne øger deres ansvarlighed. Et højt og sikkert afkast er naturligvis også vigtigt, men bør ikke som i dag have forrang for hensynet til samfundsudvikling, bæredygtighed og demokrati.

Med indeværende forslag lægges op til ændringer på fire hovedpunkter:

- 1) en demokratisering, der sikrer pensionsopparerne flertal i pensionskassernes bestyrelser og i de besluttede organer i andre typer af pensionsordninger,
- 2) en ændring af, efter hvilke overordnede kriterier der skal investeres, således at der lægges vægt på en samfundsmæssig bæredygtighed i stedet for ensidig fokusering på størst mulig forrentning,
- 3) indførelse af muligheden for investeringspuljer, som opparerne gruppevis kan benytte sig af,
- 4) en række udvidelser af mulighederne for at investere ud fra samfundsmæssige bæredygtighedskriterier.

Beslutningsforslaget er ikke begrænset til pensionskasser i lovens forstand. Det vedrører også pensionsordninger, der udspringer af kollektive overenskomster, men er organiseret f.eks. som livsforsikringsselskaber. Flere og flere pensionsordninger er organiseret på denne måde, og det må antages, at den traditionelle pensionskasse er en uddøende race. Det er der især skattemæssige grunde til. Men det ændrer selvfølgelig ikke på behovet for demokrati og samfundsmæssigt bæredygtige pensionsinvesteringer. I det følgende anvendes betegnelsen »pensionsordninger« som en samlende betegnelse for pensionskasser og disse nye organisationsformer.

Beslutningsforslaget lægger op til betydelige ændringer af gældende lovgivning. På mange punkter giver forslaget videre rammer for pensionsordningernes virke og dermed aftalefriheden. Men forslaget vil

også nødvendiggøre ændringer i nogle af de aftaler, som parterne på arbejdsmarkedet har indgået, fordi de nøje har fulgt eksisterende lovgivning, blandt andet med hensyn til »størst mulig forrentning« og bestyrelsens sammensætning, valgmetode etc. Samlet er der dog klart tale om, at der bliver videre rammer for pensionskassernes virke.

Eftersom beslutningsforslaget griber ind i forhold til aftaler, der er indgået, foreslås det, at ikrafttrædelsestidspunktet for lovændringerne bliver 1. juli 1999. Derudover kan der eventuelt blive tale om visse overgangsordninger.

Bemærkninger til de enkelte punkter

Ad 1

Medlemsdemokrati:

Forslaget sikrer umiddelbart medlemsdemokrati i egentlige pensionskasser. For det første sikres, at medlemmerne vælger flertallet af bestyrelsesmedlemmerne, hvor nugældende lovgivning kun sikrer, at flertallet minus en er medlemsvalgt, en lille, men meget væsentlig forskel. For det andet sikres, at bestyrelsens overvejelser vedrørende principperne for investeringspolitikken ledes af en medlemsvalgt formand. For det tredje sikres, at valget af bestyrelsen sker direkte, således at det enkelte medlem faktisk får stemmeret. Det vil ud over at styrke demokratiet også øge opmærksomheden omkring bestyrelsens arbejde.

For livsforsikringsselskaber, der udspringer af pensionsordninger, der er aftalt i kollektive overenskomster og er aktieselskaber, kan der ikke stilles samme krav til selve livsforsikringsselskabets bestyrelse (fordi denne vælges af aktieselskabets generalforsamling, dvs. aktionærerne). Indflydelsen må her ske gennem den aktiepost, som den eller de berørte fagforeninger besidder.

Der skal stilles krav om, at der nedsættes et beslutende råd – eller et organ af en anden benævnelse – der udøver den indflydelse, aktieposten giver, og hvortil formand og halvdele af rådsmedlemmerne i øvrigt vælges af og blandt de medlemmer, der har opsparing i livsforsikringsselskabet. Det må i forlængel-